

Katse
Kuhmoisiin!

**Kuhmoisten
maankäytön
periaateohjelma**

Katse Kuhmoisiin!

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	3
Maankäytön ohjausryhmän tervehdys	5
Asumisen Kuhmoinen	6
Houkutteleva Kuhmoinen	8
Liikkumisen Kuhmoinen	10
Luonnonvarojen Kuhmoinen	12
Toimeentulon Kuhmoinen	14
Vapaa-ajan Kuhmoinen	16

JOHDANTO

Katse Kuhmoisiin - Kuhmoisten maankäytön periaateohjelman laatimistyön ovat tehneet vapaaehtoiset kuhmoislaiset yhdessä. Syksystä 2012 syksyyn 2013 ovat ideat syntyneet ja kehittyneet monenlaisten työpajojen ja asukas-tilaisuuksien yhteydessä. Maankäytön periaateohjelman kantava ajatus on tuoda esille kansalais- ja yritysnäkökulma elinvoiman lähteenä sekä luoda maapoliittisia linjauksia, miten tämä tulee näkymään kunnan maankäytössä.

Tämä ohjelma täydentää kuntastrategiaa sekä elinkeinostrategiaa. Maankäytön periaateohjelmassa on etsitty kohdennettuja maankäytön suunnittelun toimia toteuttamaan kunnan strategioiden linjauksia. Ohjelman toimenpiteet on linjattu muutaman vuoden näkymällä tulevaisuuteen. Ohjelman sisältöä olisi hyvä tarkastella uudelleen säännöllisesti.

Ohjelmaa tullaan käyttämään Kuhmoisten maankäytön ohjauksessa ja suunnittelussa. Monipuolisen kaavallisen valmiuden lisäksi kunnassa maankäyttöä ohjataan kaavoja kevyemmin suunnitelmin ja pitkän tähtäimen maapolitiikan avulla. Ohjelman tarkoitus on toimia keskusteluvälineenä paikallisten asukkaiden ja hallinnon välillä toimenpiteitä suunnitellessa. Toivon lisäksi sen vahvistavan paikallisten asioiden arvostusta ja herättävän siemeniä uusille virkeille paikallista elämistä sekä viihtyvyyttä parantaville ideoille.

Kuhmoisissa 13. marraskuuta 2013

Aluearkkitehti Marja Kuisma

Katse
Kuhmoisiin!

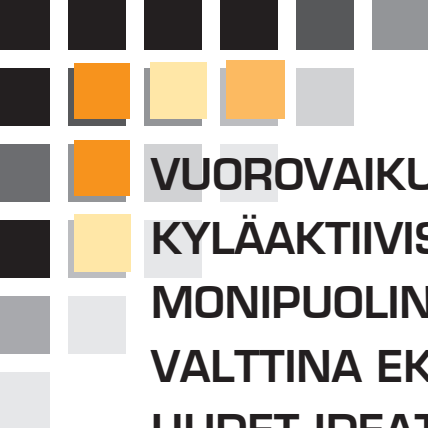
MAANKÄYTÖN OHJAUSRYHMÄN TERVEHDYS

Meillä kaikilla on mielessä monta ajatusta, niin isoa kuin pientäkin, mitä Kuhmoisissa pitäisi tehdä ja miten Kuhmoista tulisi kehittää. Ensimmäinen askel ajatusten toteutumiselle on se, että ne sanotaan ääneen ja toinen, kun ne kirjoitetaan ylös. Tästä lähtökohdasta olemme koonneet nyt käsissä olevan maankäytön periaateohjelman. Se luo periaatteita maankäytöllemme ja ohjaa maankäytön suunnittelua, mutta samalla sen tarkoitus on ollut koota monta hyvää kehittämisajatusta yksiin kansiin. Samalla olemme halunneet tuoda esiin myös kaiken sen hyvän, joka meillä jo on ja jota emme aina ympärillämme huomaa. Olemme pyrkineet tekemään tästä periaateohjelmasta selkeän ja helposti luettavan, yksinkertaisia asioita ei ole haluttu piilottaa monimutkaisten sanojen taakse. Tarkoitus ei ole vastata kysymyksiin, pikemminkin herättää uusia esiintuotujen ajatusten pohjalta. Toivon, että ohjelma ei jää kaapin pohjalle pölyttymään vaan sen avulla pääsemme ottamaan kolmannen ja vaikeimman askeleen: sanoista teoiksi.

Kuhmoisissa 13. marraskuuta.2013

Puheenjohtaja Päivi Malin

VUOROVAIKUTUS MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUSSA KYLÄAKTIIVISUUDEN EDISTÄMINEN MONIPUOLINEN TONTTI- JA ASUNTOTARJONTA VALTTINA EKOLOGISESTI KORKEALAATUISET RATKAISUT UUDET IDEAT

ASUMISEN KUHMOINEN

Kuhmoisten asukasluku moninkertaistuu kesäisin. Ilmiö on niin vahva, että kesäkuhmoislaisuus on muodostunut käsitteeksi. Vakituksilla asukkailla ja kesäasukkailla on osittain päällekkäiset tarpeet. Kuhmois-gallupissa eräs esille noussut paikkakunnalla viihtyvyyden kulmakivi oli Kuhmoisten sopiva koko ja turvallisen tuntuinen sosiaalinen ympäristö. Maankäytön suunnittelulla luodaan viihtyisä ja monipuolinen toimintaympäristö kaikille. Riittävästä ja monipuolisesta asuintonttitarjonnasta huolehtiminen on yksi kunnan tärkeimpiä maankäytön toimia.

Asuinympäristössä viihtymiseen ja sen omana kokemiseen vaikuttaa olennaisesti kokemus siitä, voiko elinympäristönsä vaikuttaa. Kuhmoisissa voi. Maankäytön suunnittelussa noudatetaan vuorovaikutteista työtappaa, jolloin asukkaat pääsevät mukaan suunnitteluun ja vaikuttamaan ympäristön rakentumiseen. Vuorovaikutustavat kehittyvät ja elävät kaiken aikaa. Kunnassa otetaan mielellään vastaan uusia ideoita, miten yhteistyötä lisätään.

Kylät ovat Kuhmoisten sielu. Huomion kiinnittäminen kylien elinvoiman säilyttämiseen on erityisen tärkeää nyt, kun kuntien palvelurakenne on keskuspainotteinen ja monissa kylissä ei enää ole kunnallisia tai yksityisiä palveluita. Harjunsalmi, Harmoinen, Kylämä, Patavesi-Torvela, Pihlajakoski, Poikkijärvi-Kissakulma, Puukkoinen, Päijälä, Ruolahti ja Sappee muodostavat Kuhmoisten kyläverkoston. Kyläaktiivisuus vaatii kyläaktiiveja. Monissa Kuhmoisten kylissä on aktiivista kylätoimintaa. Yhteistyö kylien kanssa on tärkeä osa kunnan kokonaisuutta.

Kuhmoisissa edistämme...

- ... uusien asukasyhteistyötä lisäävien työtapojen käyttöönottoa. Kuhmoisissa emme pelkää hyödyntää tietotekniikan tarjoamia mahdollisuuksia vuorovaikutuksen tehostamiseen.
- ... kylien elinvoimaa huomioimalla mahdollisten paikallisten toimijoiden tarpeita. Laadimme tarvittaessa kyläsuunnitelmia.
- ... maankäytön sopimusten tekemistä ja tarvittaessa etuosto-oikeuden käyttöä asuintonttitarjonnan parantamiseksi.
- ... uusia korkealaatuisten omaleimaisten asumisratkaisujen syntymistä.
- ... uusien alueiden suunnittelua asukaslähtöisesti. Kohdistamme suunnittelua myös erityisryhmille, kuten senioreille.
- ... loma-asuntojen muuttamista vakituisiksi asunnoiksi silloin, kun se on tarkoituksenmukaista.
- ... maankäytön suunnittelun yhteistyötä kunnan muiden toimijoiden ja yksittäisten palveluntarjoajien kanssa, jotta asumista tukevia palveluita saataisiin ohjattua tarvittaviin paikkoihin. Suhtaudumme positiivisesti uudenlaisiin palvelumalleihin.

Missä saa asua järven rannalla?

Mitä tiloja seniorikylässä tarvitaan?

Missä voi pestä auton talvella?

Millaisia uusia toimintamalleja voisi ottaa käyttöön?

Onko asuntolaivalle laituria?

NÄKYMÄT JA MAISEMAT
KUHMOINEN PYSÄHDYSPAIKKANA
HYVIEN ASIOIDEN ESILLETUONTI
KESKUSTAN KATUKUVA
SATAMA-ALUE OSAKSI KESKUSTAA

HOUKUTTELEVA KUHMOINEN

Kuhmoisten maisema ja kulttuuriympäristö ovat poikkeuksellisen monipuolisia. Maisema vaihtelee aavoista järvenselistä komeisiin vuoriin. Kuhmoislaisille luonnon ja järvien merkitys on vahva. Luontoa ja järviä pidetään yleisesti Kuhmoisten houkuttelevimpina tekijöinä. Ne olivat myös enemmistölle syinä sekä paikkakunnalla asumiseen että muualla asuville mahdolliseen muuttoon paikkakunnalle.

Houkuttelevuuden lisäämiseen ja korostamiseen suunnattavat toimenpiteet kohdistuvat toisaalta olemassa olevien arvokkaiden asioiden esille tuomiseen ja hoitamiseen sekä toisaalta informaation ja palveluiden esille tuomiseen ja monipuolistamiseen. Kuhmoisissa liikkuu paljon erilaisia kulkijoita. Valtatie 24 kulkee Kuhmoisten läpi. Liikenne on suhteellisen runsasta. Houkuttelevuuden ja informaation lisäämisellä yhä useampi ohikulkija tulee nauttimaan Kuhmoisten palveluista.

Useimpien kuhmoislaisten ja Kuhmoisissa poikkeavien sydäntä lähellä on Päijänne. Satama on ikkuna Päijänteelle. Se palvelee veneilijöitä, satunnaisia matkailijoita ja toimii kesäisin kuhmoislais-ten mukavana oleskelupaikkana. Satama-alueen toimintojen kehittäminen ja sen yleisilmeen hoito korkeatasoisena matkailijoiden keitaana on mahdollisuus, jota ei kannata ohittaa.

Kuhmoisissa edistämme...

- ... keskustan katukuvaa kohentavia toimia. Panostamme yhteiseen visuaaliseen ilmeeseen ja laadimme tarvittaessa erillisen katukuvasuunnitelman.
- ... valtatie 24:n varren houkuttelevuutta lisääviä toimia.
Laadimme maisemanhoitosuunnitelmia.
- ... ja annamme mahdollisille toimijoille mahdollisuuden hyödyntää esimerkiksi puistoja, valtatie 24:n varrella olevia ja muita kunnan maita näkyviin kulttuurihankkeisiin.
- ... tyhjiä ja käyttämättömien tonttien ja rakennusten käyttöä.
Suhtaudumme positiivisesti myös väliaikaiseen käyttöön.
- ... vanhojen rakennusten ja kulttuuriympäristön säilymistä niiden käyttöä suosimalla.
Laadimme tarvittaessa maiseman hoitosuunnitelmia ja kulttuuriympäristö-ohjelmia. Suunnittelussa kiinnitämme näkyviin erityistä huomiota.
- ... Kuhmoisten houkuttelevuutta pysähdyspaikkana. Varaamme mahdollisuuden esitellä Kuhmoista ja sen palveluja lähestyville valtatie varrella. Suhtaudumme positiivisesti persoonallisiin ideoihin; annamme mahdollisille toimijoille mahdollisuuden hyödyntää keskustassa sijaitsevia kunnan maita kekseliäisiin matkailijapalveluihin.
- ... satama-alueen kehittämistä matkailun vetovoimaiseksi keskipisteeksi.
Varaamme mahdollisuuksia erilaisiin matkailua edistäviin toimintoihin.

*Ympäristötaidetta
tai patsaspuisto
valtatie 24:n
varrella?*

*Miten yrittäjien
näkyvyyttä lisätään?*

*Koiraparkki
matkustavaisten
lemmikeille?*

Mikä houkuttelee nuoria?

*Mihin lammas
pääsisi hoitamaan
maisemaa?*

JÄRVI-KUHMOINEN

KATTAVA AJOKELPOINEN TIESTÖ

TOIMIVA JA MIELLYTTÄVÄ TIEYMPÄRISTÖ

PYÖRÄILYN JA KÄVELYN EDISTÄMINEN

TURVALLISUUS

LIIKENTEEN KUHMOINEN

Nykyään Kuhmoinen liikkuu pääasiassa autoillen. Kuhmoisten edullinen sijainti keskellä eteläistä Suomea tekee siitä helposti saavutettavan. Helsingistä, Tampereelta ja Jyväskylästä pääsee kaikista alle kahdessa tunnissa Kuhmoisiin. Valtatien ja sen ympäristön kunnossapito sekä tien varren palvelut ovat tärkeitä niin kuhmoislaisille kuin vierailijoillekin. Valtatie 24 on Kuhmoisten pääväylä, joka on kohtuullisen raskaasti liikennöity. Myös Tampereentie on tärkeä väylä. Kuhmoisissa on lisäksi laaja kylien välinen tieverkosto. Sen kunnossapito on yhtä tarpeellista ja tärkeää kuin valtateidenkin. Hyväkuntoinen tie on turvallisuuskysymys.

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen tukee osaltaan Kuhmoisten tavoitetta kohti hiilineutraalia kuntaa. Kevyen liikenteen väylät ja teiden valaisu tuovat turvallisuutta kevyen liikenteen kulkijoille ja lisäävät siten halukkuutta kävelyyn ja pyöräilyyn. Kuhmoisissa kevyen liikenteen verkosto on kohtuullisen kattava ja sekä asiointiin että virkistyskäyttöön löytyy monipuolisia reittejä ja lenkkejä.

Perinteinen tapa liikkua Kuhmoisista lähikaupunkeihin on ollut vesitse. Säännölliset reittilaivat matkustajineen ja rahteineen ensisijaisena liikennöintitapana on jäänyt historiaan, mutta Tehinniemessä pysähtyy edelleen Jyväskylä-Lahti väliä liikennöivä laiva. Vesille pääsyn merkitys on edelleen suuri Kuhmoisissa. Lossia tai venettä tarvitsee kulkuvälineenä suuri joukko saarilla kesäisin asuvia. Muutoin vesillä liikkumisen painopiste on nyt vapaa-ajan viettämisessä ja virkistyksessä.

Kuhmoisissa edistämme...

- ... tieympäristöjen viihtyisyyttä ja palvelutason parantamista.
Pidämme mielessä, että tärkeä osa toimivaa tieympäristöä tien kunnon lisäksi ovat liikennöintiin liittyvät palvelut.
- ... kävelyä ja pyöräilyä. Etsimme aktiivisesti kevyen liikenteen reittien kehittämisen- ja laajentamiskohteita. Tavoitteenamme meillä on alati paraneva kevyen liikenteen väylästä.
- ... Päijänteen vesiliikenteen kehittämistä.
Luomme mahdollisuuksia järviin liittyvälle elinkeinotoiminnalle ja suhtaudumme positiivisesti eri toimijoiden ideoihin uusista palvelumalleista.
- ... vesillä liikkumisen mahdollisuuksia kaikille ilman, että oma vesikulkuneuvo on tarpeen.
- ... tietoisuutta historiallisista reiteistä, esimerkiksi Köntin Postitiestä ja vanhasta 4-tiestä Puukkoisilla.
- ... erilaisten reittien äärelle opastamisen ja niiden viitoituksen parantamista.

*Mistä löydetään
uusia yrittäjiä Päijänteen
järviliikenteeseen?*

*Mistä löytyvät
rahat tiestön
kunnossapitoon?*

*Miten
kivat paikat
löytyvät?*

*Miten kylissä voisi
asua ilman autoa?*

Missä tarvitaan lisää valoa?

UUSIUTUVAT LUONNONVARAT

METSIEN MONIPUOLINEN KÄYTTÖ

METSÄTALouden EDELLYTYSTEN SÄILYTTÄMINEN

VILJELYN SÄILYTTÄMINEN

JATKUVUUS

LUONNONVAROJEN KUHMOINEN

Kuhmoisten luonto on monipuolinen ja samoin ovat Kuhmoisten luonnonvarat. Viljavat pellot, kalaisat vedet, metsien riista, sienet ja marjat, puuvaranto, maa-aines, puhdas vesi sekä geologinen lämpö ovat esimerkkejä Kuhmoisten alueen rikkauksista. Niillä kaikilla, erityisesti metsällä, on tärkeä taloudellinen ja työllistävä vaikutus Kuhmoisissa. Lisäksi uusiutuvien luonnonvarojen käytön edistäminen energiantuotannossa toteuttaa osaltaan kunnan tavoitteita hiilineutraaliudesta.

Kuhmoisten metsät ovat hyväkasvuisia. Puuston tilavuus per hehtaari on maanlaajuisesti tarkasteltuna huippuluokkaa. Metsät ovat ennen kaikkea talousmetsiä, mutta niiden virkistyskäytöllä on niin ikään merkittävä arvo kuhmoislaisille. Metsät tarjoavat mahdollisuuden metsästykseseen ja eränkävyn tiin. Myös marja- ja sienisato on runsas. Metsä tarjoaa raaka-aineen myös hake- ja puulämpöön. Metsien kestävä käyttö niitä monipuolisesti hyödyntäen edistää osaltaan hyvinvoinnin jatkuvuutta.

Tärkeä osa Kuhmoisten perinteistä elinkeinotoimintaa on maan ja veden antimien hyödyntäminen. Kuhmoisissa kalastetaan. Valtaosa Kuhmoisten pinta-alasta on metsää ja järviä. Viljely keskittyy kylvien ja taajamien läheisyyteen. Viljelyä harjoitetaan ruokatuotantoon ja rehuksi. Lähiruoan tuotannon säilymisen ja kehittämisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että maatalousmaat säilyvät maatalouden käytössä.

Kuhmoisissa edistämme ...

- ... metsien käyttöä monipuolisesti hyödyntäen. Suhtaudumme positiivisesti vastuulliseen metsätalouteen ja sen edistämiseen.
- ... ymmärtämystä metsästä monenlaisen hyvinvoinnin lähteenä. Arvostamme metsiämme ja kasvatamme myös tulevaa sukupolvea oppimaan niiden arvon sekä hyödyntämään niiden antimia.
- ... metsätalouselinkeinon harjoittajien toimintamahdollisuuksia. Vaihdamme mahdollisuuksien mukaan kunnan metsäpalstoja taajamien yhteydessä oleviin maihin.
- ... ja suosimme mahdollisuuksien mukaan uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntämistä.
- ... maatalousmaan säilymistä maatalouden käytössä. Pyrimme etsimään uudelle yhdyskuntarakenteelle muita suuntia, kuin aktiivisessa maatalouskäytössä olevat maat.
- ... yhteismetsien syntymistä.

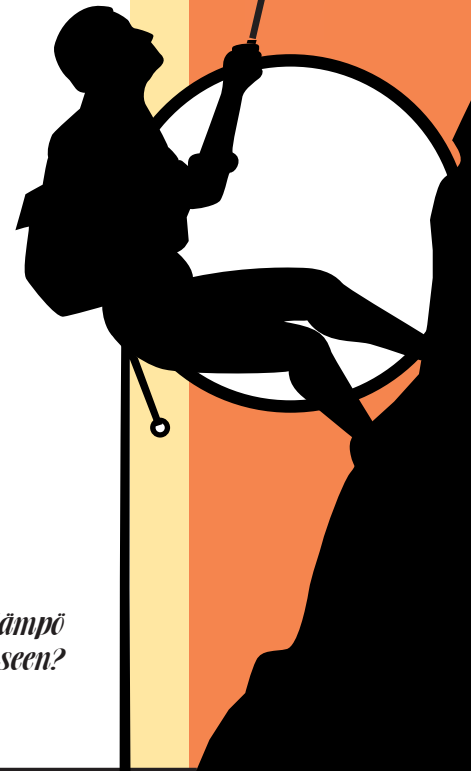
Saako porraskivet paikallisesta kivistä?

Onko kalaa?

Maistuuuko lehmälle oma rehu?

Missä on parhaat marja- ja sienipaikat?

Riittääkö maalämpö talon lämmittämiseen?

LÄHIRUOKA

UUDET YRITYSMALLIT

MONIPUOLINEN TONTTI- JA TOIMITILATARJONTA

NÄKYVYYS

KYSYNNÄN JA TARJONNAN KOHTAAMINEN

TOIMEENTULON KUHMOINEN

Olennainen osa Kuhmoisten elinvoimasta on paikallisten elinkeinon harjoittajien ja yritysten, jotka tarjoavat työpaikkoja kuhmoislaisille, ansiota. Kesällä 2013 tehdyssä kuhmoisgallupissa työ ja työpaikat nousivat luonnon jälkeen tärkeimmälle sijalle perusteissa, miksi ihmiset muuttaisivat Kuhmoisiin. Kunta voi aktiivisesti edistää työmahdollisuuksia niin elinkeinonharjoittajana tai palkan- saajanakin. Yrittäjyyden tukeminen on yksi kunnan tärkeitä velvollisuuksia. Kuhmoisissa on pulaa useanlaisista palveluista. Tiedon välittyminen potentiaalisille toimijoille edesauttaisi yritysten perustamista tai tulemistä paikkakunnalle.

Elinkeinoharjoittajien tilatarpeet vaihtelevat. Perinteisten teollisuustonttien tarjonta on riittävää Kuhmoisissa. Tulevaisuuden haasteena on houkutella yrittäjiä toimitilatarjonnan monipuolistamisella. Monien ammatinharjoittajien tilantarve on pieni. Mahdollisuus vuokrata työhuone voisi myös alentaa kynnystä ryhtyä yrittäjäksi, koska se vähentäisi tarvittavan pääoman määrää.

Kuhmoisten elinkeinonharjoittajien kivijalka ovat maatalousyrittäjät. Paikallisen viljelyn ja karjatalouden tuotteiden hankkiminen on tärkeä osa paikallisidentiteettiä. Perinteisesti tämä tapahtuu tuntemalla tuottajia ja hankkimalla tuotteita suoraan tiloilta. Lähiruoan käyttöä voi tehostaa luomalla sille jakelumahdollisuuksia. Tämä voi tapahtua nykyisen tori- ja kauppatoiminnan kautta, mutta esimerkiksi hyvin markkinoitu lähiruokakauppa tai -tori lisäisi lähiruoan näkyvyyttä ja käyttöä. Maatalouselinkeinolla on suoria vaikutuksia myös muihin Kuhmoisissa tärkeisiin asioihin, kuten esimerkiksi kulttuuriympäristön säilymiseen pitämällä peltoalueet aukeina.

Kuhmoisissa edistämme ...

- ... toimitilatarjonnan monipuolistamista. Etsimme uusia ratkaisuja erityyppisten yritysten tilatarpeisiin. Tutkimme mahdollisuutta saada Kuhmoisiin vuokrattavien työhuoneiden kiinteistö.
- ... tarjonnan ja kysynnän kohtaamista. Kartoitamme toimialoja, joiden toimijoista on pulaa Kuhmoisissa ja selvitämme millä edellytyksillä niiden toimintaa olisi mahdollista käynnistää Kuhmoisissa. Mikäli niille tarvitaan toimitiloja, joko perinteisiä tai esimerkiksi etätyöpisteitä, niin etsimme aktiivisesti ratkaisuja niiden löytämiseksi.
- ... uusien yritystoimintamallien kehittämistä. Olemme mukana kehittämässä uusia toimintamalleja ja etsimme ratkaisuja niiden tilakysymyksiin. Osallistumme tarvittaessa yrityshautomoihin.
- ... lähiruoan käyttöä. Käytämme lähiruokaa, kun sitä on saatavilla ja edistämme sen jakelua ja markkinointia.

Mistä kesäasukas saa sunnuntaina kotiin lähtiessään lähiruokaa mukaan?

Millä ehdoilla putkimiehet, maalarit, suutarit ja muurarit muuttavat Kuhmoisiin?

Millä aloilla on tekijöistä pulaa Kuhmoisissa?

Mistä sopivia toimitiloja alkaville yrittäjille?

Miten saadaan kotonaan toimivat yrittäjät näkyville?

RANTAREITIT

YMPÄRIVUOTISET AKTIVITEETIT

VIRKISTYSREITTIENKIT

KATTAVA REITTIEN OPASTAMINEN

MATKAILUN VETONAULAT

VAPAA-AJAN KUHMOSINEN

Vapaa-ajan viettoon on Kuhmoisissa paljon erilaisia mahdollisuuksia. Näistä keskeisimpiä ovat liikunta- paikat, kulttuuripalvelut sekä luontoon nojautuvat vapaa-ajan paikat ja palvelut. Asukkaat ovat tuoneet esille, että keskustan puistojen käytettävyyttä ja viihtyisyyttä olisi syytä lisätä. Kunnassa voisi palautteen perusteella lisätä myös erilaisiin teemoihin perustuvia puistoja, esimerkkinä tästä on puuhapuisto. Sata- ma nähdään yleisesti parhaana kohteena kehitettäväksi matkailutoiminnan keskuksena.

Kirjaston ja kunnan kulttuuripalvelujen lisäksi yhdistykset järjestävät monipuolista toimintaa. Kulttuuri- toiminta Kuhmoisissa ei rajoitu pelkästään kirkonkylään, vaan kylissä on erityisesti kesäaikaan laaja kirjo tapahtumia, näyttelyitä ja muita aktiviteetteja. Erityisesti kesäkuhmoislaiset ovat vapaa-ajan- toimintojen aktiivisia käyttäjiä. Varsinaisten vapaa-ajantoimintojen ja niille varattavien tilojen ja paikko- jen kannalta kesäkuhmoislaisten tarpeet ovat yhteneväiset Kuhmoisten vakituisten asukkaiden kanssa.

Luontoon suuntautuvia aktiviteetteja varten on erilaisia reitistöjä ja luontoretkeilykohteita. Kuhmoisissa sijaitseva Isojärven kansallispuisto on valtakunnallisesti merkittävä luontomatkailukohde. Kuhmoisissa veneillään, melotaan ja samoillaan. Kuhmoisissa on edustavat moottorikelkkareitit. Luontoaktiviteetit sinänsä ovat jo monipuolisia ja hyvätasoisia, mutta tiedotusta ja opastusta voi vielä kehittää. Luonto- retkeilyä tukisi sekä kesän melonta- ja virkistysreittien että talven hiihtoreittien yhtenäinen tiedotus.

Kuhmoisissa edistämme ...

- ... virkistysreittien käytettävyyttä. Kartoitamme virkistysreittejä ja edesautamme toimia niiden opastamiseksi ja niistä tiedottamiseksi. Olemme mukana kehittämässä ympärivuotista liikuntakarttaa, joka virkistysreittien lisäksi kattaa myös erityistoimintojen reittitiedot, kuten latukartat, kanootti- ja ratsastusreitit.
- ... sataman kehittämistä Kuhmoisten matkailutoiminnan keskuksiksi. Teemme yhteistyötä toimijoiden kanssa, joilla on sataman matkailukäyttöä edistäviä ideoita ja autamme heitä toiminnan kehittämisessä.
- ... olemassa olevien vapaa-ajantoimintojen paikkojen pitkää ikää, viihtyisyyttä ja hyvää käytettävyyttä. Pidämme paikat, kuten uimarannat ja liikuntapaikat kunnossa ja huolehdimme, että ne vastaavat nykyisiä tarpeita.
- ... monipuolisten vapaa-ajantoimintojen kehittymistä. Olemme mukana yhdistysten ja yrittäjien mukana suunnittelemassa uusia toimintoja ja palvelukokonaisuuksia.

Milloin Kuhmoisissa pääsee teemakylpylään?

Mihin teltan saa pystyttää Kuhmoisissa?

Missä voi ajaa motocrossia?

Voisiko katoja ihailia ahvenaariossa?

Mistä löytyy jumpparyhmä kesällä?

**Teksti: Aluearkkitehti Marja Kuisma
Graafinen suunnittelu ja taitto: Kati Sirén
Painettuxxxxx.... 2013**

